

Raad voor de rechtshandhaving

Jaarplan 2021

Hoofdstuk 1. Jaarplan

De corona-crisis heeft zijn weerslag gehad op de uitvoering van het jaarplan 2020. Vanaf het tweede kwartaal van 2020 waren de organisaties van de justitiële keten beperkt en/of niet bereikbaar als gevolg van de beperkingen die in verband met de crisis van overheidswege werden ingevoerd. De Raad heeft zo optimaal mogelijk, rekening houdend met de vereiste kwaliteit, gebruik gemaakt van de digitale mogelijkheden om door te werken. Desalniettemin is de uitvoering van het jaarplan 2020 ernstig belemmerd waardoor een aantal onderzoeken uit het jaarplan 2020 in 2021 zullen doorlopen of pas in dat jaar zullen aanvangen. De Raad verricht immers inspecties in alle landen binnen het Caribisch deel van het Koninkrijk waarvoor de inspecteurs doorgaans ter plaatse dienen te zijn. Daartoe reizen de inspecteurs tussen de verschillende gebieden binnen dit deel van het Koninkrijk. Deze reisbewegingen waren niet mogelijk waardoor uitstel onvermijdelijk was.

De omvang en aard van de onderzoeken in 2021 zijn dan ook vastgesteld rekening houdend met de nieuwe situatie. Bij de uitvoering van dit jaarplan zal de Raad zoveel mogelijk gebruik maken van digitale mogelijkheden, en de onderzoeken zoveel mogelijk op afstand uitvoeren. De Raad zal er wel voor waken dat de kwaliteit van de onderzoeken niet in negatieve zin wordt aangetast. In de gevallen dat de kwaliteit van de onderzoeken niet kan worden verzekerd zonder dossieronderzoeken en/of het afnemen van interviews bij de betrokken organisaties, zal de Raad die deel-onderzoeken uitstellen totdat die werkzaamheden met behoud van de vereiste kwaliteit kunnen worden uitgevoerd.

1.1 Werkzaamheden 2021

Voor wat betreft Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland (BES):

1. Algehele review aanbevelingen Raad

Tot op heden vond monitoring van de uitvoering van aanbevelingen van de Raad plaats bij het instellen van een vervolgonderzoek na tenminste twee jaar (review) of ten behoeve van de jaarlijkse Staat van de rechtshandhaving. Vanaf 2020 is de Raad begonnen met de algehele monitoring van de uitvoering van aanbevelingen binnen de justitiële keten, om daarmee de opvolging van aanbevelingen te stimuleren en bij te dragen aan de implementatie ervan.

Zoals in het jaarplan 2020 is aangekondigd, zal dit onderzoek een jaarplanoverstijgend karakter dragen. De werkzaamheden die de Raad in 2020 ten aanzien van dit onderzoek heeft verricht, zullen in 2021 (en opvolgende jaren) worden voortgezet. Daarbij zal het onderzoek zich indien van toepassing richten op rapportages over deelgebieden, waarbij tevens een overkoepelend beeld verkregen kan worden.

Voor wat betreft de opvolging van de aanbevelingen bevinden de landen zich in verschillende stadia van ontwikkeling van de strafrechtketen, waardoor de uitkomsten van de monitoring van de aanbevelingen enigszins zal verschillen.

De Raad is voornemens om na een overkoepelend beeld over de opvolging van de aanbevelingen in de landen te hebben verkregen, in gezamenlijkheid daarover te rapporteren.

2. Detentieonderzoeken & monitoring aanbevelingen CPT

Net als in de jaren 2016 t/m 2020 zal de Raad ook in 2021 de opvolging van de door de Raad en de CPT geformuleerde aanbevelingen monitoren. Deze activiteit vloeit voort uit een verzoek uit 2015 van het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO), het halfjaarlijkse overleg van de ministers van Justitie (&Veiligheid) van de verschillende landen binnen het Koninkrijk, en is periodiek herhaald, laatstelijk in juli 2019. Dit onderzoek kon vanwege de COVID 19 niet in 2020 worden uitgevoerd.

3. Staat van de rechtshandhaving

De Raad brengt elk jaar een Staat van de rechtshandhaving uit conform artikel 33 van de Rijkswet. De Staat van de rechtshandhaving bevat een overkoepelend beeld van de staat waarin de rechtshandhaving zich op basis van het voorgaande jaar of jaren bevindt.

Voor wat betreft Curaçao:

4. Executie van strafvonnissen

De Raad heeft in het jaar 2014 onderzoek gedaan naar de executie van strafvonnissen. De Raad onderzocht daarbij in hoeverre strafvonnissen werden geëxecuteerd. Voor dat onderzoek bestond het beeld dat er een achterstand bestond bij de executie van strafvonnissen. De Raad heeft in dat onderzoek geconcludeerd dat de executie van strafvonnissen niet optimaal verloopt. Uit diverse nadien gehouden interviews blijkt dat strafvonnissen thans consequenter worden geëxecuteerd. Voortbouwend op dat eerder onderzoek wenst de Raad in 2021 na te gaan in hoeverre de procedure voor de executie van strafvonnissen voldoet aan de algemene rechtsbeginselen, aan normen die voortvloeien uit jurisprudentie en aan de behoorlijkheidsnormen.

5. Het Bureau Interne Zaken (BIZ)

Het Bureau Interne Zaken van het Korps Politie Curaçao (BIZ) is een belangrijk organisatie-onderdeel van het korps. Het personeel werkzaam bij dat bureau moet in staat zijn om zelfstandig en objectief onderzoek te doen naar mogelijke

integriteitsschending door hun collega-politieambtenaren. Daarvoor is noodzakelijk dat het beheer van het BIZ goed is geregeld.

De Raad verricht dit jaar een onderzoek naar onder meer de inrichting en de werkwijze van het BIZ om te kunnen vaststellen in hoeverre het BIZ toegerust is op zijn taakuitoefening. De Raad beoogt hiermee een bijdrage te leveren aan het goed functioneren van het BIZ.

Voor wat betreft Sint Maarten:

6. De bestrijding van witwassen van geld en financiering van terrorisme

In 2019 hing Sint Maarten een mogelijk uitbrengen van een openbare verklaring door de Caribbean Financial Action Task Force (CFATF) boven het hoofd en, in het geval van gebrek aan verdere voortgang, voordracht voor plaatsing op de grijze lijst van de Financial Action Task Force (FATF), omdat het land de wetgeving ter bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme niet (tijdig) heeft ingevoerd dan wel gewijzigd in overeenstemming met het merendeel van de CFATF-kernaanbevelingen. In 2020 is de openbare verklaring daadwerkelijk uitgebracht, waarna in juli 2020 de minister van Justitie heeft aangegeven dat de CFATF heeft geadviseerd om de verklaring in te trekken, omdat Sint Maarten de derde evaluatieronde succesvol zou hebben doorlopen. De maatregelen en mechanismen op basis van de voorgenoemde anti-witwaswetgeving, die door justitiële organisaties kunnen worden uitgevoerd, zoals b.v. de Financial Intelligence Unit (FIU), het Openbaar Ministerie en de Landsrecherche, spelen een belangrijke rol bij de bestrijding van de genoemde vormen van criminaliteit. In 2021 zal de Raad een inspectie verrichten naar de infrastructuur en aanpak van de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terroristische activiteiten (anti-witwassen van geld / bestrijding van de financiering van terrorisme (AML / CFT)) en waar nodig aanbevelingen doen. Aspecten als wet- en regelgeving en beleid, kennis, middelen en capaciteit, preventie, aanpak, werkwijzen en het delen van informatie en de bevoegdheden van de organisaties zullen worden onderzocht.

7. Cybersecurity binnen Justitie

Zeker in de laatste jaren is de ontwikkeling te zien van de verschuiving van klassieke criminaliteit richting gedigitaliseerde- en cybercriminaliteit. Op basis van de ontwikkelingen en gebeurtenissen kan verwacht worden dat deze vormen van criminaliteit ook op Sint Maarten steeds meer zullen voorkomen in het criminaliteitsbeeld. Op Sint Maarten had bijvoorbeeld de overheid in achtereenvolgende jaren (2016 t/m 2018) te maken met gerichte cyberaanvallen. Voorts zag Sint Maarten zich in 2020 naar aanleiding van de Corona-maatregelen in zeer korte tijd onder meer geconfronteerd met de (on)mogelijkheden op het gebied van digitalisering, en is zich het belang van dataprotectie en de (mogelijk) daarmee samenhangende problematiek gaan realiseren. Deze ongekende situatie had zijn

weerslag op de gehele samenleving, van de overheid tot aan de burgers en organisaties en drukte iedereen met de neus op de feiten met betrekking tot onder meer de stand van zaken op het gebied van digitalisering en de daaruit voortvloeiende kansen maar ook dreigingen. Dit geldt ook voor de justitiële keten. Het wordt dan ook steeds belangrijker dat de (justitiële) organisaties zelf goed beschermd zijn tegen gedigitaliseerde- en cybercriminaliteit. Des te meer omdat van diezelfde organisaties in de justitiële keten verwacht wordt dat zij effectief zijn in de bestrijding van de verschillende vormen van gedigitaliseerde- en cybercriminaliteit. Het risico dat deze organisaties in dit kader lopen dient daarom zo minimaal mogelijk te zijn. In 2021 zal de Raad de mate waarin de organisaties binnen de justitiële keten weerbaar zijn tegen cyberdreigingen onderzoeken. Daarna (naar alle waarschijnlijkheid in 2022) zal de Raad in een opvolgend onderzoek de aanpak van cybercriminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit inspecteren.

Voor wat betreft Caribisch Nederland (BES):

8. Vervolgonderzoek infrastructuur corruptiebestrijding

De Raad heeft in 2015 een onderzoek verricht naar de infrastructuur corruptiebestrijding op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. De Raad stelde destijds vast dat deze infrastructuur twee kanten kent; een preventieve kant die vooral gericht is op de ontwikkeling van integriteitsbeleid en het voorkomen van corruptie en een repressieve kant gericht op de opsporing en vervolging van (ambtelijke) corruptie.

De Raad concludeerde destijds dat het integriteitsbeleid maar mondjesmaat tot stand komt en dat de betrokken organisaties maar zeer ten dele inzicht hebben in de aard en omvang van corruptie op de BES-eilanden. De Raad deed vijf aanbevelingen op meerdere terreinen.

De Raad zal in 2021 een vervolgonderzoek uitvoeren naar de stand van zaken ten aanzien van corruptiebestrijding binnen CN. Hij betreft hierbij ook actuele ontwikkelingen, zoals het register 'themaverwerking ten aanzien van ambtelijke omkoping', de inzet van de Rijksrecherche en de 'bibob-light variant' als screeningsinstrument voorafgaand aan vergunningverlening.

Hierna volgen twee deelonderzoeken, die uit de algehele review voortvloeien.

9. Algehele review II: SRCN

De Raad beschreef onder 1. dat de werkzaamheden die in 2020 ten aanzien van de algehele review zijn verricht (voor CN betrof dit het onderzoek Algehele review I naar de opvolging aanbevelingen door het KPCN), in 2021 worden voortgezet. De Raad heeft in 2019 in het rapport 'Reclassering en resocialisatie in Caribisch Nederland' aanbevelingen gedaan aan de minister van Justitie en Veiligheid. De Raad zal in

2021 een inspectieonderzoek verrichten naar de mate waarin deze aanbevelingen zijn opgevolgd. De Raad zal hierbij ook onderzoeken in hoeverre hierop en door wie gestuurd wordt.

10. Algehele review III: JICN

De Raad heeft in 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de JICN, incl. een nulmeting nieuwbouw. De Raad zal in 2021 een inspectieonderzoek uitvoeren naar de mate waarin de aanbevelingen uit zijn rapport zijn opgevolgd. De Raad zal hierbij ook onderzoeken in hoeverre en door wie er op de opvolging van de die aanbevelingen gestuurd wordt.

1.2 Bevordering van deskundigheid

De Raad werkt systematisch aan de verdere verbetering van zijn kwaliteit. De Raad hanteert als uitgangspunt dat de interne deskundigheid permanent wordt bevorderd, waar nodig met multidisciplinaire deskundigheid. In 2021 versterkt de Raad zijn kwaliteit en deskundigheid door de onderlinge samenwerking tussen de secretariaten van de Raad verder te bevorderen, en waar mogelijk (online) gezamenlijke trainingen te volgen.